

Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»
Факультет гуманітарної та економічної освіти
Кафедра педагогіки вищої школи

РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

НАУКОВЕ МОВЛЕННЯ
(найменування навчальної дисципліни)

підготовки здобувачів
третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
(вказати рівень вищої освіти)
спеціальності 011– Освітні, педагогічні науки
(шифр і назва спеціальності)
за освітньо-науковою програмою

Освітні, педагогічні науки
(назва освітньої програми)
мова навчання українська

Слов'янськ – 2020 р.

Розробники:

Панасенко Елліна Анатоліївна – доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри педагогіки вищої школи

Рецензенти:

Саяпіна С.А. – доктор педагогічних наук, професор, декан факультету
гуманітарної та економічної освіти ДВНЗ «Донбаський державний
педагогічний університет»

Курінна С.М. – доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри
дошкільної освіти ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри
педагогіки вищої школи

Протокол № 1 від «27» серпня 2020 р.

Завідувач кафедри

Топольник Я.В.

(ПБ)

Погоджено групою забезпечення спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки

Керівник групи забезпечення

С.А.Саяпіна

(ПБ)

Затверджено та рекомендовано до впровадження
вченою радою
Державного вищого навчального закладу
«Донбаський державний педагогічний університет»

«28» серпня 2020 р.

протокол № 1

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Вибіркова	
Загальна кількість годин – 90	Рік підготовки:	
	1-й	1-й
	Семестр	
	1-й	1-й
Тижневих годин для денної форми навчання: контактних – 2; самостійної роботи студента – 5	Лекції	
	10 год.	10 год.
	Практичні	
	20 год.	20 год.
	Самостійна робота	
	60 год.	60 год.
Вид контролю: 1-й семестр – залік		

Метою вивчення навчальної дисципліни «Наукове мовлення» є формування у здобувачів поглибленого розуміння специфіки українського наукового мовлення, здатності фахово користуватися українською науковою мовою в її писемному та усному вияві; уміння ефективно використовувати знання з української наукової мови з метою написання дисертаційних робіт, наукових статей, анотацій за обраною спеціальністю. Основними завданнями вивчення дисципліни є: забезпечити досконале володіння нормами сучасної української літературної мови та дотримання вимог культури усного й писемного наукового мовлення; розвинути вміння й навички продукувати якісні наукові тексти фахового спрямування; сформувати навички редагування, коригування та перекладу наукових текстів українською мовою тощо.

МАТРИЦЯ
компетентностей, програмних результатів навчання, методів навчання,
методів контролю з навчальної дисципліни «Наукове мовлення»

Результати навчання з дисципліни	Методи навчання	Методи контролю
<p>Здійснювати ефективну наукову комунікацію, ефективно представляти дослідницькі ідеї в усній та письмовій формах; створювати якісні наукові тексти і презентувати результати власних наукових досліджень у вигляді наукових статей, доповідей на конференціях.</p> <p>Володіти способами збору, систематизації та обробки наукових фактів, інтерпретації отриманих результатів, генерування нових ідей під час розв'язання дослідницьких і практичних завдань у обраній та суміжних галузях; методами критичного аналізу й оцінки сучасних наукових досягнень; творчо втілювати ідеї, закладені у науково-педагогічній спадщині та інноваційному досвіді.</p> <p>Самостійно творчо опрацьовувати, аналізувати і представляти наукову інформацію, використовувати бібліотечні каталоги, ІКТ-ресурси з метою обґрунтування науково-теоретичних засад власного дослідження в галузі освіти.</p> <p>Здійснювати критичний аналіз та оцінку сучасних наукових</p>	<p>Поєднання традиційних, активних та інтерактивних методів навчання з використанням інноваційних технологій:</p> <ul style="list-style-type: none"> - словесні методи: лекція (проблемна, лекція-дискусія, лекція-консультація, круглий стіл, лекція-провокація, мультимедійна тощо), пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, бесіда, диспут, дискусія, дебати; - наочні методи: спостереження, демонстрація, ілюстрація; - практичні методи: обробка довідкової інформації, тезування, рецензування, складання реферату, тез, наукових статей, плану-проспекту наукового дослідження, зокрема з використання інформаційно-комунікаційних засобів навчання (робота із друкованими та електронними інформаційними ресурсами, виконання індивідуальних завдань, тестування); - робота з навчально-методичною літературою 	<p>Спостереження за навчальною діяльністю здобувачів, усне, письмове опитування, тестовий контроль, взаємоконтроль (взаємо-оцінювання), самоконтроль (рефлексія, само-оцінювання) оцінювання самостійної роботи (наукове повідомлення, доповідь, мультимедійна презентація, наукова стаття, тези), залік.</p>

<p>досягнень, генерування нових ідей під час вирішення дослідних і практичних завдань. Рецензувати публікації та презентації, брати участь у вітчизняних та міжнародних наукових дискусіях, висловлюючи та відстоюючи свою власну позицію. Презентувати результати власних наукових досліджень у фахових публікаціях у вітчизняних та закордонних спеціалізованих виданнях, у тому числі, внесених до наукометричних баз. Створювати умови конструктивної взаємодії з суб'єктами освітнього процесу і обирати оптимальні форми і методи педагогічного впливу, забезпечувати комфортне і безпечне освітнє середовище.</p>	<p>(конспектування, анотування, рецензування, написання тез, статей);</p> <ul style="list-style-type: none"> - відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання: дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані, гейміфіковані; - активні методи навчання: метод проєктів, кейс метод, мозкова атака; - інтерактивні методи навчання: технології фасилітативного навчання, методи активізації творчої діяльності, ділові та рольові ігри. 	
--	---	--

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	усь ого	зокрема				Ус ьог о	зокрема			
		л	пр	ла б	с.р.		л	пр	ла б	с.р.
Тема 1. Українська наукова мова як навчальна дисципліна	4	2	2	-	-	4	2	2	-	-
Тема 2. Алгоритмічні приписи в контексті діяльній теорії навчання наукової мови	12	-	2	-	10	12	-	2	-	10
Тема 3. Наукова мова як комунікативний феномен	4	2	2	-	-	4	2	2	-	-
Тема 4. Алгоритмічні приписи в контексті діяльній теорії навчання наукової мови	12	-	2		10	12	-	2		10
Тема 5. Характеристика функціонального наукового стилю української мови та його жанрів	16	2	4	-	10	16	2	4	-	10
Тема 6. Культура наукового тексту	2	2	-	-	-	2	2	-	-	-
Тема 7. Робота з науковим текстом	14	2	2	-	10	14	2	2	-	10
Тема 8. Алгоритмічні приписи як	12	-	2		10	12	-	2		10

регламентовані схеми навчальних дій при композиційно- змістовому аналізі наукового джерела											
Тема 9. Алгоритмічні приписи як регламентовані схеми навчальних дій при аналітичному опрацюванні інформації наукового джерела	12	-	2		10	12	-	2		10	
Тема 10. Усне наукове мовлення	2	-	2	-	-	2	-	2	-	-	
Усього годин	90	10	20	-	60	90	10	20	-	60	

4. Програма навчальної дисципліни

4.1. Теми лекцій

№ п/п	Тема лекційного заняття	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
1.	Українська наукова мова як навчальна дисципліна	2	2
2.	Наукова мова як комунікативний феномен	2	2
3.	Характеристика функціонального наукового стилю української мови та його жанрів	2	2
4.	Культура наукового тексту	2	2
5.	Робота з науковим текстом	2	2
	Разом	10	10

4.2. Теми практичних занять

№ п/п	Тема практичного заняття	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
1.	Українська наукова мова як навчальна дисципліна	2	2

2.	Алгоритмічні приписи в контексті діяльнійшої теорії навчання наукової мови	2	2
3.	Наукова мова як комунікативний феномен	2	2
4.	Алгоритмічні приписи в контексті діяльнійшої теорії навчання наукової мови	2	2
5.	Характеристика функціонального наукового стилю української мови та його жанрів	4	4
6.	Робота з науковим текстом	2	2
7.	Алгоритмічні приписи як регламентовані схеми навчальних дій при композиційно-змістовому аналізі наукового джерела	2	2
8.	Алгоритмічні приписи як регламентовані схеми навчальних дій при композиційно-змістовому аналізі наукового джерела	2	2
9.	Усне наукове мовлення	2	2
	Разом	20	20

4.3. Самостійна робота

№ п/п	Тема	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
1.	Алгоритмічні приписи в контексті діяльнійшої теорії навчання наукової мови	10	10
2.	Алгоритмічні приписи в контексті діяльнійшої теорії навчання наукової мови	10	10
3.	Характеристика функціонального наукового стилю української мови та його жанрів	10	10
4.	Робота з науковим текстом	10	10
5.	Алгоритмічні приписи як регламентовані схеми навчальних дій при композиційно-змістовому аналізі наукового джерела	10	10
6.	Алгоритмічні приписи як регламентовані схеми навчальних дій при аналітичному опрацюванні інформації наукового джерела	10	10
	Разом	60	60

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

За накопичувальною 100 – бальною шкалою	За національною шкалою	
	<i>для іспитів, звітів з практики, курсових робіт</i>	<i>для заліків</i>
90 – 100 балів	відмінно	зараховано
89 – 75 балів	добре	
60 – 74 балів	задовільно	
26 – 59 балів	незадовільно	не зараховано
0 – 25 балів	неприйнятно	

6. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: завдання для вхідного, поточного та підсумкового контролю, взаємоконтролю (взаємооцінювання), самоконтролю (рефлексія, самооцінювання), тестового контролю, усного, письмового опитування, оцінювання самостійної роботи (наукове повідомлення, доповідь, реферат, тези, наукова стаття, есе, творче завдання, науковий проєкт, кейс, мультимедійна презентація), семестровий залік.

7. Рекомендована література

Основна

1. Ботвина І. В. Офіційно-діловий та науковий стилі української мови. К.: АртЕк, 2018. 190 с.
2. Гриценко Т. Б. Українська мова за професійним спрямуванням. К., 2015. 624 с.
3. Коваль А. П. Науковий стиль сучасної української літературної мови. Структура наукового тексту. К.: Вид-во Київського університету, 2017. 307 с.
4. Михайлова О. Г., Сидоренко О. Г., Сухопар В. Ф. Українське наукове мовлення. Лексичні та граматичні особливості. Х., 2016. 97 с.
5. Онуфрієнко Г. С. Науковий стиль української мови. К: Центр навчальної літератури, 2016. 312 с.
6. Основи наукового мовлення: навч.-метод, посібн. / Уклад. Т. В. Симоненко. Черкаси: ЧНУ ім. Богдана Хмельницького. 2015. 80 с.
7. Семенов О. М. Культура наукової української мови: навч. посібн. К.: ВЦ «Академія», 2019. 216 с.

Допоміжна

1. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених: кол. моногр. / за заг. ред. Н.Г. Сорокіної, А.Є.Артюхова, І.О. Дегтярьової. Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2017. 169 с.
2. Бабич Н. Д. Практична стилістика і культура української мови. Львів: Світ, 2015. 432 с.
3. Городенська К. Г. Синтаксична специфіка української наукової мови. *Українська термінологія і сучасність*. К.: КНЕУ, 2019. Вип. 4. С. 11-15.
4. Довідник з культури мови: Посібник / С. Я. Єрмоленко, С.П.Бибик, Н. М. Сологуб та ін.; За ред. С. Я. Єрмоленко. К.: Вища школа, 2015. 399 с.
5. Єрмоленко С. Я. Науковий стиль. *Українська мова: Енциклопедія*. 3-тє вид., змін, і допов. К., 2017. С. 421, 422.
6. Культура української мови: Довідник / За ред. В.М.Русанівського. К.: Либідь, 2015. 302 с.
7. Культура фахового мовлення: навч. посіб. / За ред. Н.Д. Бабич. Чернівці: Книги ХХ ст., 2015. 572 с.

8. Інформаційні ресурси

1. Культура наукової мови
https://fisf.sspu.edu.ua/images/2019/nmk_kultura_nauk_movi.pdf
2. Наукова мова як комунікативний феномен
<http://conf.vntu.edu.ua/humed/2010/txt/Semenog.php>
3. Науковий стиль https://esu.com.ua/search_articles.php?id=70651
4. Методичні вказівки для підготовки до семінарських і практичних занять з дисципліни «Наукова фахова українська мова»
http://ipood.com.ua/data/Aspirantura/Subjects/4_053/4b_053.pdf

9. Посилання на дистанційний курс

- Дистанційний курс «Наукове мовлення». URL:
<http://ddpu.edu.ua:9090/moodle/course/view.php?id=2275>